Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Rodzina a niepełnosprawność [wykład] (Wykład), PG_00149917		
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Joanna Doroszuk	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	20.0	50

Cel przedmiotu

Wprowadzenie w problematykę zagadnień dotyczących rodziny oraz specyfiki funkcjonowania rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością w kontekście relacji wewnętrznych i relacji ze środowiskiem zewnętrznym.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[C.1.U.2] potrafi wykorzystywać pogłębioną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów życia osób niepełnosprawnych, w tym problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań	potrafi rozpoznawać procesy zachodzące w rodzinie oraz ich znaczenie dla systemu rodzinnego	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[C.1.W.6] zna różne środowiska i instytucje społeczne (w tym opiekuńczo- wychowawcze, edukacyjne, pomocowe), ich specyfikę i procesu w nich zachodzące	Zna ramy pojęciowe rodziny i jej znaczenie dla procesu wychowania i socjalizacji dziecka	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Rodzina definicja i funkcje; rodzina we współczesnym świecie przeobrażenia; rodzina w ujęciu systemowym, modele rodziny, wpływ niepełnosprawności dziecka na system rodzinny.Rodzicielstwo-macierzyństwo-ojcostwo w kontekście niepełnosprawności dziecka.Reakcje rodziców na niepełnosprawność dziecka koncepcja żałoby i chronicznego smutku, kryzysy doświadczane przez rodziców, koncepcja stresu rodzicielskiego, radzenie sobie z niepełnosprawnością dziecka; koncepcja wzrostu potraumatycznego, postawy rodziców wobec dziecka z niepełnosprawnością.Przekazywanie diagnozy niepełnosprawności dziecka - modelowa procedura.Przemiany w postrzeganiu i wspieraniu rodzin z dzieckiem/osobą z niepełnosprawnością; sytuacja społeczna członków rodzin. (marginalizacja i autoizolacja). Rodzeństwo wobec niepełnosprawności brata/siostry.
Wymagania wstępne i dodatkowe	

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Gustavsson A., Zakrzewska Manterys (red.) Upośledzenie umysłowe w społecznym zwierciadle, Wydawnictwo Żak, Warszawa 1997.Karwowska M. Macierzyństwo wobec dziecka niepełnosprawnego intelektualnie, Wydawnictwo UKW, Bydgoszcz 2007.Kielin J. Jak pracować z rodzicami dziecka upośledzonego, GWP, Gdańsk 2011.Liberska H. (red.) Rodzina z dzieckiem niepełnosprawnym, Engram Difin, Warszawa 2011.Liberska H., Matuszewska I. Psychologia rodziny, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2014.Lindyberg I. Świat(y) upośledzonego macierzyństwa, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2012.Maciarz A. Macierzyństwo w kontekście zmian społecznych, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2004.Obuchowska I. (red.) Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, WSiP, Warszawa 1999.Pisula E. Rodzice i rodzeństwo dzieci z zaburzeniami w rozwoju, Wydawnictwo UW, Warszawa 2007.Pisula E., Danielewicz D. (red.) Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2007.Stelter Ż. Pełnienie ról rodzicielskich wobec dziecka niepełnosprawnego intelektualnie, Difin, warszawa 2013.Tyszka Z. Rodzina we współczesnym świecie, Wydawnictwo NaukoweUAM, Poznań 2002.Sobolewska A. Cela odpowiedź na zespół Downa, W. A. B., Warszawa 2002.Żyta A. Rodzeństwo osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, Wyd. Impuls, Kraków 2004.Żyta A. (red.) Rodzina osób z niepełnosprawnością intelektualną wobec wyzwań współczesności, Wyd. Akapit, Toruń 2009.Żyta A. Życie z zespołem Downa. Narracje biograficzne rodziców, rodzeństwa i dorosłych osób z zespołem Downa, Impuls, Kraków 2011.Żyta A. i in. Rodzeństwo osób z niepełnosprawnością, Stowarzyszenie Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa Bardziej Kochani, Warszawa2013.Doroszuk, J. (2018). Rodzina dziecka z niepełnosprawnością w badaniu netnograficznym: rekonstrukcja problemowa badań Haliny Borzyszkowskiej. Gdańsk: Wydawnictwo Naukowe Katedra. Byra, S. i Parchomiuk, M., (2018). Pozytywne zmiany w percepcji matek dzieci z niepełnosprawnością struktura i powiązania. *Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej*, 30, 324342. Sekułowicz, M. (2013). *Wypalenie się sił rodziców dzieci z niepełnosprawnością*. Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.

	Uzupełniająca lista lektur	Budrowska, B. (1997). Macierzyństwo: instytucja totalna?. W: J. Brach-Czaina (red.), Od kobiety do mężczyzny i z powrotem. Rozważania o płci w kulturze (s. 197308). Białystok: Trans Humana. Wołowicz-Ruszkowska, A. (2018). Kobiety z niepełnosprawnością intelektualną w rolach matek. Terapia Specjalna, 3.Plopa M. Psychologia rodziny. Teoria i badania, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2005.Zakrzewska Manterys E. Down i zespół wątpliwości, Wydawnictwo Naukowe Semper, Warszawa 1995.Zakrzewska-Manterys E. Lista obecności. Rozmowy z ojcami osób z zespołem Downa, Stowarzyszenie Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa Bardziej Kochani, Warszawa 2011.Kościelska M. Oblicza upośledzenia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995.Kościelska M. Trudne macierzyństwo, WSiP, Warszawa 1998.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	nie dotyczy	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.